

چك

دیگری غیر از اشخاص نامبرده وصول کند.

اگر چکی چندین مرتبه بسته شود محال علیه حق ندارد پول آنرا پرداخت کند مگر در صورتیکه چک دو مرتبه بسته شده باشد و یکی از آن دو برای پرداخت در اطاق تهاتر حسابها باشد.

محال علیه یا بانکدار بکه مقررات فوق را رعایت نکند در مقابل اشخاص ذینفع تا برابر مبلغ چک مسئول خواهد بود ماده ۳۹ صادر کننده و دارنده چک میتوانند در روی یکسطر عرض چک عبارت «برای انتقال بحساب» یا هر عبارتی را که باین معنی باشد نوشته و بدینوسیله تأدیة وجه نقد را در مقابل چک ممنوع دارند.

در این صورت پرداخت چک فقط بوسیله ثبت در حسابها (بدهکار کردن حساب - انتقال در حساب Virement یا تهاتر) بعمل می آید.

پرداخت بوسیله ثبت در حسابها در حکم پرداخت نقد است قلم زدن عبارت «برای انتقال بحساب» کان لم یکن میباشد اگر محال علیه مقررات این ماده را رعایت نکند تا حد مبلغ چک مسئول خسارات وارده خواهد بود.

فصل ۱۷ - حق مراجعه در صورت عدم پرداخت

ماده ۴۰ اگر چک در مدت مقرر ارائه داده شود و پرداخت نگردد و عدم پرداخت بوسیله رسمی (راخواست) یا بواسطه اقرار کتبی و با تاریخ محال علیه در روی چک و یا اقرار با تاریخ اطاق تهاتر مبنی بر ارائه چک در موعد مقرر به نبوت رسیده باشد دارنده چک حق دارد بر علیه صادر کننده و پشت نویسان و کلیه مسئولین دیگر چک اقامه دعوی کند.

ماده ۴۱ واخواست یا هر اقدام که برای اثبات ارائه چک میشود باید قبل از گذشتن مدت مقرر بعمل آید.

اگر صادر کننده در چک قید کند که محال علیه باید عین پول مرقوم در چک را پرداخت نماید (بشرط پرداخت پول بیگانه) در این صورت مقررات فوق قابل اجرا نخواهد بود اگر نا-پولهای کشور صدور و کشور محل پرداخت یکی باشد ولی از حیث ارزش مختلف باشند کلمه مرقوم نام پول کشور محل پرداخت شناخته خواهد شد.

فصل ۷ - چک بسته و چک برای انتقال بحساب

ماده ۳۷ صادر کننده یا دارنده چک میتواند آنرا بصورت چک بسته در آورند برای اینکه چکی بصورت چک بسته در آید باید دو خط موازی در روی چک رسم کرده بستن چک ممکن است عام یا خاص باشد.

اگر بین دو خط موازی چیزی نوشته نشده چک بطور عام بسته شده است ولی اگر بین دو خط مزبور نام بانکی نوشته شود چک بطور خاص بسته شده است.

بستگی (Entrement) عام را میتوان بصورت بستگی خاص در آورد ولی بستگی خاص بصورت بستگی عام در نمی آید قلم زدن دو خط موازی یا نام بانکی که بین آن دو خط ذکر شده است کان لم یکن میباشد و بدین طریق چک بسته را بصورت چک عادی و چک بسته خاص را بصورت چک بسته عام نمیتوان در آورد.

ماده ۳۸ چک بسته عام فقط بیک بانکدار یا یکی از مشتریان محال علیه قابل پرداخت است؛ چک بسته خاص فقط بیانگداری که نام او در چک ذکر شده پرداخته میشود و اگر بانک نامبرده خود محال علیه باشد مشتری او میتواند پرداخت ولی بانکدار نامبرده میتواند خود متوسل بیبانک دیگری شود.

یک بانکدار حق ندارد چک بسته را جز از مشتری خود یا از بانک دیگری در یافت کند یا آنرا بحساب کمان

اگر چك روز آخر مدت مزبور ارائه داده شد و اخواست باید روز بعد از آن صورت گیرد .

ماده ۴۲ دارنده چك باید و اخواست یا هر اقدام برابر آنرا در ظرف چهار روز بعد از اقدام خود با اطلاع صادر کننده و پشت نویس قبل از خود برساند و اگر در چك دارنده را از اقدام و اخواست معاف کرده باشند باید همان روز ارائه اشخاص نامبرده را آگاه کند هر يك از پشت نویسان باید در ظرف دو روز (بغیر از ایام تعطیل) بعد از دریافت آگهی از دارنده چك پشت نویس قبل از خود را با ذکر نام و آدرس کسانی که با اطلاع داده اند مطلع سازد و بهمین طریق تا به صادر کننده برسد مدت های مذکور از روز دریافت هر آگهی شروع میشوند؛ اگر ضامنی در بین باشد باید او را با مضمون عنه در یک موقع آگاه کرد .

اگر پشت نویسان آدرس خود را تعیین نکرده یا آدرس او خوانا نباشد کافی است به پشت نویس قبل از او اطلاع داده شود .

دادن آگهی بهر شکلی ممکن است صورت گیرد حتی با پس فرستادن عین چك، آگهی دهند باید اقدام خود را در مدت مقرر بشبوت برساند و برای اینکار کافی است ثابت کند که در مدت مقرر يك نامه تجارتي بوسیله پست ارسال داشته است .

اگر کسی در ارسال آگهی غفلت کند حقوق خورا از دست میدهد ولی در صورت بروز خسارت بسبب قصور او تا برابر مبلغ چك مسئولیت خواهد داشت .

ماده ۴۳ صادر کننده یا پشت نویس یا ضامن می تواند با ذکر عبارت « بدون و اخواست » یا « بدون هزینه » دارنده چك را از و اخواست معاف بدارند .

این شرط دارنده چك را از ارائه آن در مدت مقرر و از دادن آگهی به پشت نویسان معاف نمیدارد اثبات رعایت نکردن مدت بمهده کسی است که ادعای نامتنظیم میکند .

اگر این شرط را صادر کننده قید کرده باشد اثرات آن شامل کلیه پشت نویسان خواهد بود ولی اگر شرط مذکور بتوسط یکی از پشت نویسان یا ضامن او قید گردد فقط شامل شخص او خواهد شد .

اگر با وجود قید شرط مذکور دارنده و اخواست کند هزینه آن بمهده خود او خواهد بود ولی اگر شرط مزبور را یکی از پشت نویسان یا ضامن او قید کند هزینه آن را از کلیه پشت نویسان میتواند مطالبه کند .

ماده ۴۴ کلیه مسئولین چك تضامناً در مقابل دارنده آن مسئول میباشند .

دارنده حق دارد یا بمهده یا بعضی و یا یکی از آنها مراجعه کند بدون آنکه رعایت ترتیب پشت نویسی را بنماید هر يك از امضا کنندگان که پول چك را بپردازد نسبت بسایرین همین حق را خواهد داشت .

مراجعه بیکی از آنها حق مراجعه را نسبت ب دیگران باطل نمیسازد اگر چه بعد از شخص مزبور پشت نویسی کرده باشند ماده ۴۵ دارنده چك حق دارد از کسی که بر علیه او اقامه دعوی میکند وجوه ذیل را مطالبه کند :

- ۱ - مبلغ چك پرداخت نشده
  - ۲ - سود از قرار ۶٪ از روز ارائه چك .
  - ۳ - هزینه و اخواست یا هر عمل برابر آن ، هزینه اظهارنامه ها و او اخطاریه ها و سایر هزینه ها
- ماده ۴۶ کسیکه پول چك را پرداخت میکند میتواند از کسانی که با آنها حق مراجعه دارد پول های ذیل را مطالبه کند
- ۱ - کلیه مبلغی که پرداخته است .
  - ۲ - سود پول نامبرده از قرار ۶٪ از روزیکه پرداخته است .
  - ۳ - هزینه هائی که متحمل شده است .

ماده ۴۷ هر يك از مسئولین که بر علیه او اقامه دعوی شده یا ممکن است بشود میتواند در مقابل پرداخت پول چك ورقه چك و ورقه و اخواست و يك رسید علیحده مطالبه نماید هر پشت نویسی که پول چك را پرداخته است میتواند پشت نویسی خود و اشخاص بعد از خود را قلم بزند .

ماده ۴۸ اگر ارائه چك یا اقدام و اخواست یا عمل برابر آن در مدت های مقرر بسبب موانع غیر قابل دفع انجام نشود (مرور زمان قانونی در بعضی کشورها یا قوای قهریه دیگر) مدت ها مذکور تمدید خواهند شد دارنده چك باید فوراً وجود قوه قهریه را با اطلاع پشت نویس قبل از خود برساند

کننده کان قبل از قام خوردگی مسئول محتوی وضع اولیه و امضا کنندگان بعد مسئول محتوی وضع اخیر چک خواهند بود.

فصل IX مرور زمان

ماده ۵۲ حق مراجعه دارنده نسبت به پشت نویسان ر صادر کننده و سایر مسئولین چک شش ماه بعد از انقضاء مدت ارائه چک مشمول مرور زمان میشود.

حق مراجعه هر يك از مسئولین نسبت بسایرین تا مدت شش ماه بعد از روزیکه پول را پرداخته و یا مورد تعقیب واقع شده اند مشمول مرور زمان میشود.

ماده ۵۳ تجدید مدت مرور زمان فقط برای اشخاصی است که اقدامی بر علیه آنها بعمل آمده است.

فصل X مقررات عمومی

ماده ۵۴ در این قانون کلمه بانکدار شامل اشخاص و بنگاههاییکه مطابق قانون جزء بانکداران محسوبند نیز میباشد

ماده ۵۵ ارائه یا درخواست چک فقط در روزهای غیر تعطیل باید صورت گیرد اگر آخرین روز مدت مقرر در قانون برای انجام کارهای مربوط بچک و مخصوصاً راجع به ارائه یا درخواست یا هر عمل برابر آن روز تعطیل قانونی باشد مدت مزبور بخودی خود تا اولین روز غیر تعطیل آتی تمدید میشود روزهای تعطیل بین آنها جزء شماره نیستند.

ماده ۵۶ مدتهای مقرر در این قانون شامل روزهای که شماره مدت شروع میشود نمیشوند.

ماده ۵۷ هیچگونه مهلت ارفاقی قانونی یا مبتنی بر تصمیم محاکم داده نخواهد شد.

ح. رستار

و در پشت چک یا ورقه ملصق بان نیز باتاریخ و امضامراتب را قید کند برای بقیه مقررات ماده ۲۴ قابل اجراست پس از رفع قوه قهریه دارنده باید فوراً چک را ارائه دهد و در صورت لزوم اقدام بواخواست کند اگر قوه قهریه مدت ۱۵ روز بعد از ارسال اطلاع به پشت نویس باقی بماند - اگر چه اطلاع مذکور قبل از گذشتن مدت اعتبار چک فرستاده شده باشد - دارنده میتواند شروع باقائه دعوی نماید بدون آنکه احتیاجی به ارائه یا واخواست باشد.

اتفاقات شخصی مربوط بدارنده چک یا مربوط بکسیکه از طرف او مأمور بارائه یا واخواست چک بوده است جزء قوه قهریه شمرده نمیشود.

فصل VII نسخه های متعدد

ماده ۴۹ بااستثنای چکهای در وجه حامل کلیه چک هائیکه از يك کشور عهده کشور دیگر یا عهده قسمت ماوراء بحار يك کشور و بالعکس کشیده میشود ممکن است در چند نسخه صادر گردد نسخه های مختلف باید دارای شماره باشند وگرنه هر يك از آنها چک جدا گانه شناخته خواهد شد.

ماده ۵۰ پرداخت در مقابل یکی از نسخه ها مجال علیه را بری میکند اگر چه در چک قید نشده باشد که این پرداخت اثر سایرین را باطل خواهد کرد.

هر پشت نویس که نسخه ها را بنام اشخاص مختلف پشت نویسی کرده و پشت نویسان بعد از او در مقابل تمام نسخه های چک که باضای آنها رسیده است مسئولیت خواهند داشت

فصل VIII دست خوردگی

ماده ۵۱ - اگر چکی قلم خوردگی داشته باشد امضا